

LBRIS

We know
books

Natalia Lozan

Bucuria pierdută

București

 editura
ORTODOXIA

Este o pildă care exprimă perfect această realitate: un antrenor își conduce elevul în fața inelelor suspendate și-i spune:

- Sari și agață-te de ele.
- Nu pot, sunt prea sus, răspunde băiatul.
- Tu doar sari, nu contează dacă ajungi sau nu.

Când băiatul sare, antrenorul îl prinde și îl ridică până la înălțimea necesară, ajutându-l să atingă inelele.

Această colaborare dintre om și Dumnezeu poartă numele de sinergie. De la noi se cere efortul, iar harul lui Dumnezeu face restul. Noi doar trebuie să îndrăznim să sărim. Iar Tatăl nostru ceresc va fi acolo, întotdeauna, gata să ne prindă și să ne ridice.

Cuprins

Introducere	3
1. Este Biserica un loc în care găsim bucurie?	13
2. Rugăciunea: Calea către bucuria de a trăi în prezența lui Dumnezeu	21
3. Bucuria de a fi împreună	29
4. Când nu mai simți bucuria postului	39
5. Să trăim frumos — pentru ca bucuria să înflorească în inima copiilor	45
6. De ce nu mai cunoaștem bucuria?	55
7. Pocăința făcută cu bucurie	61
8. Prea drepti pentru a ne bucura	69
9. Sfânta Euharistie Izvorul Bucuriei Desăvârșite	81
Încheiere	85

Dar, mai presus de toate, este o chemare de a trăi cu inimile deschise, cu bucurie, cu încrederea că Hristos este cu noi: în cele mici și în cele mari, ne sprijină, ne luminează pașii, iar atunci când greșim, ne ridică și ne oferă mereu o nouă șansă.

Este despre frumusețea unei vieți trăite în Hristos și despre acel zâmbet tainic care se naște în suflet atunci când înțelegi, cu adevărat, că Dumnezeu nu e departe, ci este Tatăl nostru — iar noi suntem copiii Lui iubiți.

Te invit să pășim împreună pe acest drum:

Nu ca să fim „perfecti”, ci ca să fim vii.

Nu ca să bifăm reguli, ci ca să învățăm să trăim cu bucurie.

Nu ca să ne temem de Dumnezeu, ci ca să Îl iubim — pentru că El ne-a iubit mai întâi.

1. Este Biserica un loc în care găsim bucurie?

Biserica dorește ca toți creștinii să fie curați la inimă, liberi, bucuroși și împăcați.

(Monahul Moise Aghioritul)

„Bucurați-vă pururea. Dați mulțumire pentru toate.” (1 Tesaloniceni 5, 17-18) — îndemnul Sfântului Apostol Pavel, atât de frumos și adânc, poate părea greu de urmat pentru mulți dintre noi.

Nu e ușor să te bucuri pururea, când diminețile încep cu oboseală, iar serile se încheie cu frământări. Trăim într-o goană continuă, urmărind liste de sarcini, termene-limită, facturi și neliniști. Fără să ne dăm seama, începem să uităm să ne mai bucurăm, să mulțumim, să trăim cu adevărat. Zâmbetul devine tot mai rar, iar mulțumirea — o stare vagă, parcă din altă viață.

Tocmai această grabă ne fură taina bucuriilor simple: un apus de soare, ciripitul unei păsări, adierea blândă a vântului, liniștea unei clipe de rugăciune.

Atunci când ne îndepărtăm de Dumnezeu, chiar și fără să ne dăm seama, începem să dăm prea multă valoare lucrurilor trecătoare. Însă, în absența Sa, sufletul devine tot mai gol, mai obosit, mai singur. Căutăm alinare în lucruri, cumpărături, planuri sau distracții, dar toate acestea nu fac decât să înăbușe, pentru scurt timp, durerea inimii noastre. Așa cum spunea Fericitul Augustin: „*Ne-ai făcut pe noi pentru Tine, Doamne, și neliniștit este sufletul nostru până ce se va odihni în Tine.*” Această neliniște a inimii ne însoțește chiar și în cele mai aglomerate zile.

Am putea crede că soluția e simplă: să ne întoarcem la Dumnezeu, să-L căutăm mai des, să pășim din nou pragul Bisericii, să-I vorbim și să-I cerem să ne umple viața cu prezența Sa. Dar, în realitate, nu este chiar atât de ușor.

Pentru că, așa cum spunea părintele Alexander Schmemmann: „*Noi suntem oameni căzuți. Poftele noastre, trupurile noastre, totul ne împinge în jos, spre pământ. Este mai ușor pentru noi să stăm jos decât în picioare, să dormim decât să fim treji, să citim glume decât un roman bun și să citim un roman bun decât*

Evanghelia. Bucuria și toate darurile pline de slavă pe care Dumnezeu ni le dă ne apar, la început, ca poveri, ca ceva dificil sau chiar imposibil. Noi nu le acceptăm tocmai din aceste motive. De aceea trebuie să facem un efort; și, înainte să fie bucurie și sărbătoare, toată viața noastră înseamnă efort.”

De-a lungul timpului, am auzit multe gânduri și frământări legate de viața duhovnicească. Unele întrebări mi-au rămas întipărite în minte, pentru că exprimau exact ceea ce simt mulți dintre noi, dar nu îndrăznesc să spună.

Nu m-a mirat deloc când o persoană mi-a pus următoarea întrebare:

„*De ce Biserica nu pare un loc al bucuriei, ci mai degrabă al neliniștii? Când pășesc într-un lăcaș de cult, aproape că nu întâlnesc acei oameni «bucuroși în Hristos» despre care se vorbește atât de mult. Din contra, majoritatea par posomorâți, unii chiar încruntați. Și chiar dacă încerc să înțeleg, nu-mi pot imagina cum cineva ar putea să reziste cu adevărat trei ore de slujbă într-o atmosferă de bucurie. La început, mă simt oarecum liniștit, dar pe măsură ce trec minutele, aerul parcă devine greu, mă apasă... După vreo patruzeci de minute, mă cuprinde o oboseală apăsătoare: «Când se va termina?» Și totuși, rămân acolo, nemișcat... Chipuri senine, bucuroase, am văzut doar în noaptea de Paște, în timpul procesiunii. Dar aceea este doar o noapte pe*

an. În restul timpului, oamenii par copleșiți de propriile griji. Și atunci mă întreb: Oare sunt în locul potrivit? Oare chiar am nevoie de asta?"

Poate că și tu te-ai întrebat, măcar o dată: „Oare Biserica chiar oferă pace și bucurie? De ce simt neliniște sau apăsare atunci când merg la slujbă?"

E o întrebare firească, mai ales pentru cei care își doresc o relație vie cu Dumnezeu. Și da, răspunsul nu e întotdeauna simplu.

Pentru mulți dintre noi, primele participări la Sfânta Liturghie sau la alte slujbe bisericești pot părea chiar plictisitoare. Poate că nu înțelegem ce se întâmplă în jur, poate că ne simțim pierduți între gesturi, cântări și rugăciuni care nu ne ating – încă – inima. Și ajungem să ne întrebăm: „Este mereu așa? Voi ajunge și eu să trăiesc slujba cu adevărat? Va veni și pentru mine o zi în care voi simți bucuria de a fi aici?"

Și totuși, faptul că ești acolo contează. Faptul că ai venit, că stai, că aștepti – chiar și fără să simți ceva deosebit – are o valoare pe care poate nu o vezi pe moment.

Așa cum spunea Mitropolitul Atanasie de Limassol: „Trebuie să mergem la Liturghie, chiar dacă stăm acolo ca niște bârne. Poate că cineva va spune: «Nu sunt așa cum ar trebui, nu înțeleg nimic din ceea ce se

întâmplă, mintea mea e risipită și nu se poate aduna». Să mergi oricum. Un stareț spunea odată: «Când intri într-un magazin de rășini aromatice, chiar dacă nu cumperi nimic, vei ieși cu hainele îmbibate de mireasmă». La fel se întâmplă și atunci când mergi la Liturghie. Poate că nu vei simți vre-o lucrare duhovnicească vizibilă, dar chiar și faptul că ai fost acolo, că ai stat – fie și ca o bârnă – înseamnă deja ceva. Să spui așa: «Voi merge așa cum sunt – o bârnă necioplită. Dumnezeu poate lucra și cu ea, și din ea poate face ceva»."

Cei care continuă să vină cu regularitate la biserică, care au început deja să guste roadele rugăciunii și să simtă dulceața prezenței lui Dumnezeu, descoperă, în timp, și o altă realitate: că nu totul rămâne la fel de viu, de intens, de luminos.

Sunt momente când rugăciunea pare seacă, când slujbele ne obosesc, iar inimile noastre rămân reci, ca și cum nimic nu ne atinge. Ne stăruie în gând întrebarea: „De ce nu mai simt ce simțeam la început? De ce pare că totul s-a stins?"

Nu e ușor să mergi mai departe când nu mai simți nimic, dar tocmai atunci este esențial să nu renunți. În astfel de momente, Arhimandritul Emilianos Simonopetritul ne aduce alinare și încredere că prezența lui Dumnezeu nu depinde de starea noastră interioară: „Chiar dacă obosesc la rugăciune în înfățișarea mea înaintea lui Dumnezeu, chiar dacă

nu-L cunosc pe Dumnezeu, chiar dacă moțai, sau nu înțeleg, sau îmi fug cuvintele rugăciunii, sau trăiesc în mii de întunecimi, sunt sigur că în această neștiință a mea, în orbecăiala mea, în acest întuneric al meu, Dumnezeu este prezent, Dumnezeu mă aude, Dumnezeu mă vede, Dumnezeu este de față. Liturghia noastră, dragii mei, este o logodnă cu Hristos, o nuntă. Ne duce în împărăția Lui. Apoi ieșim din nou – cu patimile noastre, cu păcatele, cu mizeriile noastre. Și totuși, n-are nicio importanță! Vom merge iarăși la Liturghie, Îl vom răpi iarăși pe Hristos, ne va îndumnezei din nou.”

Acest gând al părintelui Emilianos ne oferă o perspectivă diferită: iubirea lui Dumnezeu nu se măsoară prin momentele când suntem luminoși, atenți și plini de zel, ci mai ales prin acelea în care suntem slabi, obosiți și copleșiți. El ne întâlnește exact acolo unde ne aflăm, nu acolo unde ne-am dori să fim.

Este adevărat că, de multe ori, când venim în biserică, ne găsim în mijlocul unor oameni preocupați, obosiți și, uneori, chiar triști. Privim în jur și vedem chipuri încruntate, simțim greutatea poverilor lor ascunse, iar atmosfera pare uneori apăsătoare. Auzim nemulțumiri șoptite, vorbe tăcute sau chiar critici, iar bucuria, cea stare adâncă și luminoasă despre care se vorbește atât de mult, pare să lipsească. Unii se plâng de

dificultățile postului, iar alții, cu judecăți prea aspre, aruncă etichete celor din jur – poate chiar rudelor sau celor apropiați. În astfel de momente, ne cuprinde o nedumerire amară: oare mai are bucuria cu adevărat loc în acest tablou al vieții bisericești? Și dacă da, cum o putem regăsi?

Dar tocmai în astfel de momente trebuie să ne amintim că dorința sinceră de a-L găsi pe Hristos nu se stinge ușor. Chiar dacă nu simțim o „căldură” sau o emoție puternică la fiecare slujbă, chiar dacă rugăciunea pare uscată sau mecanică, Dumnezeu nu este absent. El lucrează în taină, cu răbdare și în liniște – acolo unde noi vedem doar neputință sau întuneric.

Bucuria după care tânjim nu este o simplă emoție de moment, ci un dar care se cizelează în timp. Nu trebuie să renunțăm doar pentru că nu „simțim” nimic anume. Prezența noastră sinceră, chiar și atunci când suntem goi pe dinăuntru, devine o rugăciune tăcută.

Biserica ne oferă o bucurie fundamental diferită de tot ce poate aduce fericirea acestei lumi. Toate bucuriile pământești sunt, în cele din urmă, trecătoare, instabile și – mai ales – sortite să se sfârșească. Boala, bătrânețea sau condițiile exterioare ale vieții pot lua tot ce ne-a mângâiat inima. Chiar și atunci când viața pare să ne fie favorabilă,